

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Székhelyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztő: felöl:
DR. DR. KISS PÁL.

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETESI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy hónap 1 K 20
ELŐFIZETESI ÁRAK VIDEKEN:
Fél évre 14 korona | Egy hónap 2

Élénkebb harcok a nyugati fronton

(Hivatalos jelentés.)

BERLIN, április 2.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az Arras és Aisne között tegnap, ugyesintén ma reggel harcok fejlődtek ki. Különösen a Bapaumetól Hroisbe és Cambraiba vezető műut mentén, valamint a Somme mindkét partján. St. Quantintól keletre úgy az angolok, mint a franciák nagy erőket vetettek harcba, amelyek tüzéségünk tüzhatása alatt többször visszaözlöltek, és csak jelentékeny áldozatok árán, 50 foglyot és néhány gépfegyvert is veszítve, foglaltak el parancs folytán hátráló csapatainktól területet. Az aisei csatorna két oldalán, valamint a Vreugny fensíkon csak reszteségteljesen és keveset haladtak előre a francia támadások, a vidéket legaprólékosabban ismerő útegeink teljes hatása miatt. A Champagneban tüzéségünknek a támadásra készletbe helyezett francia csapatok elleni megsemmisítő tüzelése a Sipontól délre fekvő magaslat elleni támadást megakadályozta.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harsvonala:

A Duna mentén tüzelésünkkel meghiusítottunk egy orosz előretörést. Lucktól nyugatra Schwinichynál rohamcsapatunk az ellenség árkaiból több foglyot hoztak magukkal.

József főherceg vezérezredes hadserege:

Az Erdős-Kárpátokban, a Ludován felderítőink sűrű portázásai közben egy alkalommal robbantással elpusztítottak egy ellenséges aknamezőt. Az Uz völgy két oldalán fekvő határmagaslatok ellen az oroszok erős tüzéségi tűz után hét kilométer szélességben támadást intéztek. Rohamhullámaink tüzikön, egy helyen pedig közelharban összeemlőttek. A főtámadásól oldalvást, kisebb előretöréseik szintén meghiusultak.

Közgyűlés a vármegyén

Csanádvármegye Arany János emlékének. — A közéletmezeiről. — A vetőmagról. — Eckhart Vilmos nagy beszéde

Ma délelőzt tartotta meg Csanádvármegye évrnegyedes rendes közgyűlése, melyet Dr. Markovics Manó főispán pont 10 órakor nyitott meg.

A főispán szép szavakkal emlékezett meg nagy nemzeti költőnknek, Arany Jánosnak, március 2-án volt 100 éves születésnapjáról. Időnyomásra, hogy emléket Csanádvármegye törvény hatósága jegyzőlőnyvileg örökítse meg, — egyhanguan el is lett fogadva. Hervay István alispánnak azon indítványát, hogy a Dmke-nél lévő Csanádvármegye alapítványát „Arany János alapítvány” névessék, szintén lelkesedéssel fogadták el. Következik Csanádvármegye alispánjának jelentése az elmúlt negyedéről, melyben Nagy Lajos igen érdekes, — különösen ami a közéletmezeiről — kijelentéseket tett. Kijelentette, hogy az életmezei kérdések és hiányok nem hogy enyhülének, hanem sokkal komolyabbak és az igazi sütség csak most fog fokozódni, minek sajnos, nem a hatóságok tehetetlensége, hanem a rossz termés az oka. 1863. óta a tavalyi termés volt a legrosszabb.

Hála és kösönet úgy a városi, mint a megyei tisztviselőinknek, kik minden emberit megtettek, hogy a Bőrő Kőrthy által megállapított 2800 waggont beszállítsák, példa rá, hogy a második rekvirálás, melyeknél a katonaság is segédkezett, csak 9 waggont kizártak tartja, hogy 500 waggont — ennyit kér még a közéletmezei hivatal, — lehessen még kipróbálni a már úgy is nagyon zaklatott népből, hanem jéresonként még 10 waggont okvetlen ki kell még hasni.

Igen kéri a megyei tisztviselőket, hogy használnak oda, hogy a rendeleteknek szerezzenek érvényt mert itt nem önió egyéni érdekekről, hanem a monarchia társadalmával és szövetségeseinkkel szemben egyenesen a magyar nemzet birtoklásáról van szó. Tudomásaljbir igen sok eláott gabonáról, hogy a rosszabimőség

eg se világos Nem akar jóslásokba bocsátkozni, de kijelenti, hogy biztos tudomása van arról, hogy a kenyér és az 5 os lisztnek az ára nem lesz magasabban megállapítva, minthogy igen lényeges hogy az alábbi néprétegek és iparos osztály kenyerre olcsóbb legyen, ezzel is megakadályozzuk az ipari termékek drágulását.

Hervay István alispán válaszulva Eckhardt Vilmos megyebizottsági tag kérdésére, kijelenti, hogy a kös vetőmag szükségleteiket időjében bejelentették, ezek ellátása biztosítva lett. A munka kérdés is úgy, ahogy meg van oldva. Az összes munkások éssze vannak írva, és nyilván vannak tartva.

Legnagyobb gondot perese az aratási munkások fogják adni, de erősen bízik a honvédelmi miniszter legutóbbi kijelentésében, melyben kitérte a helyezi, hogy az aratási munkások az összes nékülőbe 6 százaléki munkásokat szabadságot fogják.

Az Acsev társaság azon kérését, hogy a kavics árát 50 százalékkal emelje a törvényhatóság, csak részben teljesítették, amennyiben csak 30 százalékkal emelték az árat és a május elsején lejárt szerződést szeptember 1-ig meghosszabbították.

Magas nivóju volt a mai megyegyűlés. A napokban nyilvánosságra jutott birtokpolitikai reform, Somogy vármegye olyan irányu átiratai tárgyalta a vármegye törvényhatósági bizottsága, amely azt e lossa, hogy a magyar földet résszesítsék valamelyes védelemben a legujban történi kufarkodással szemben, melynek következtében a magyar föld birtokosai a nemzet tartó osztályok alól a bankok, hadimilliomosok kösívavetyéje lesz.

A háboru elején, amidőn a föld árak emelkedése előrelátás volt, de birtokosere még sőt volt, indítványosták, hogy egy bizonyos ideig a háboru után néhány évig egyáltalán tiltsák meg a birtokforgalmat, nehogy a háboru, rendkívüli éremelkedés a magyar föld árát felverje és a magas föld ár később a termelés akadályá legyen. Perese summi szem történi és így bekövetkezett, amint könnyű volt előlátati: a föld ára a régi nek ösözörősére szökött föl és a nagybankok, nem tudván mit csinálni a sok pénzzel, rávetették magukat a birtokvételre és a birtokosok. Most az agrárlucek jajgatnak, hogy a magyar föld „időge nek” kezébe jut és a földművelésügyi miniszter bejelenti, hogy törvényjavaslatot nyújt be, amely szerint minden birtokot joga van az államnak öt éven belül az

eredeti vételáron megváltani az új tulajdonosoktól. Olyan intézkedés ez, amely igen alkalmas volna a városi telekpekuláció megakadályozására, de a mezőgazdasági termelésre sso gáló földbirtoknál a legnagyobb sajnálat, mert megakadályozza a birtokosok vásárló nagybankokat az egyetlen hasznos dolog kivételével amit a bankok birtokvásárlása az ország községadására hozhat: nagyarányú befektetések szonali létesítésében.

Ilyen előzményei vannak annak a nagyszabású beszédnek, melyet Eckhardt Vilmos, a megyebizottság főtá, de értékes tagja tartott ma a megyegyűlésen. Kemény előtanulmányok a tárgy alapes ismerete törés föntéit husódott végig azon a beszédén, ami yent régen hallottunk a megyegyűléseken. Keményen bírálta a történelmi osztályokat, amelyek ügylátszik bevégezték, — ha egyáltalán végezték — hivatalukat. Meg kell jegyeznünk, hogy a beszéd radikális és liberális volt, de csak abban a vonatkozásban a midőn a bíblikományokról, papírbirtokokról, s a nagy birtokosokról van szó, míg ellenben meglehetősen konzervatív volt a kisbirtokosok illetőleg. Ugy látszik, Eckhardt még mindig a régi iskola híve, mely a haladást lefelé lassan, s felfelé gyorsan akarja.

Az értékes, s nagyszabású beszédre Návay Lajos válasza. Rendületlen, s igaz meggyőződés sel védte a történelmi osztályokat s a birtokpolitikai reformot illetőleg kifejtette, hogy oda fog törekedni, hogy a fontos ügy tárgyalásakor a történelmi osztályok érdekeit megóvassanak s a birtokpolitikai reform minden részben a legérősebb nemzeti jellegét viselje meg.

Az új Magyarország és a megújuló vágyó Magyarország vitája volt ez, bár Návay Lajos dr. nézetét mindenkor tisztelően tartottuk, ezáltal — a világosságnyelket tekintve, midőn kelet felől vörölik a hajnal — meg kell állapítanunk, hogy a fontos dolgokban csak azok vannak hivatva dönteni, akik odakünn eldöntötték vagy eldöntik a nagy kérdéseket. Azoknak a millióknak a szava eszedt ma ki Eckhardt beszédéből, vagy megértés volt, vagy megértés, ha megértés, ugy üdvözöljük érte, ha megértés, akkor üdvözlünk, hogy im k szeg már az idő, mert a történelmi osztályok is megértették, hogy kelten vörölik a hajnal...

Uj Magyarország hajnala dereng, s a hajnalbeszédét im e előre hirtetik a történelmi osztályok értelmesei s érő szívű. Hívják ezt birtokpolitikai reformnak vagy bármi másnak, az új Magyarország embereit már lijuk s reméljük, hamarosan a népet is, s sokat küzdött, szenvedett dicsőségben népet, amelyet jogok nélkül már elképzelni sem lehet.

Az elődöntött fogva liberális szellemű Csánádvármegye közgyűlési termén ma érteük honos idők óta a történelmi idők „maratonai” szellemét, amely azonban nem marad aszéliosko.

KOZKAS MIHÁLY, eladja Eszterházy utca 5. számú házá. Értekezni lehet Ráday u'ca 22 szám alatt

D. Nagy Istvánnál.

Az orosz külön-béke felé?

A háború mellett és ellen. Elko-bozták a Romanovok birtokait.

Csak most szakad ki a világrengető viharból az igazi muzsika. Emberi hangok hangoznak ki az égyuk vad bachanálisjából, szimfonikus engesztelődés, amikről azt hittük, hogy kikallódtak már az emberi emlékezésből. Es minden emberi értelem megrylik, minden agy és minden szív kitérül és befogadja kinyilatkoztatást. Békesség legyen a földön emberek!

Tegnap meg tegnapelőtt a nemzetek legszentebb érdekét árulhatta el a békegondolat, ma az egész emberiség ellen vészlik. aki ez es me daját kockára veti.

Az emberiség békét akar. Aki még nem követeli, az is akarja. Aki győzni tudott és a i nem tudott, mind mind a létét akarja. Nincs is ma már e tekintetben különbség a népek között, legfőlebb az, hogy az egyik meg meri mondani, a másik nem.

Minden győzelmünk között az a legszebb győzelmünk, hogy a béke gondolatát legülsoenek mi hirdettük meg a világnak. Nem ilenék e pillanatban megállapítani, hogy erőnkől merítettük e kiválasztást küldetésre való gihletet. Nem az ellenség egyöngültségétől várunk megértést és nem arra építjük bizakodisunkat. Erő álljon itt szemben a másik erővel. Mi elég erősek vagyunk meghirdetni a békeakarásunkat, ok akkor lesznek igazán erősek a azt jó szívvvel fogadják.

Azt azonban megmondhatjuk, hogy e kezdeményezésünkért büszkék vagyunk. Örökre való legszebb eszméink kincsházában fogjuk megőrizni, amit Bethmann-Hollveg és amit Cernin gróf mondott e napokban a béké

ről. Ezek a gyönyörű gondolatvirágok nem csupán azért a miénk, mert a fájuk, amelyen kivirágoztak. átnajlik a kerítésünkön, de azért is és főleg azért mert mi művelük meg a faajt a béke megereszkedő gyökerei körül.

De a megértés órája csak most érkezett el. Az orosz forradalom nyitotta meg az emberi sziveket. A mi bizakodásunkat megrettítette. Azok nem h lehet, hogy az orosz nép, amely rettentő igákat törborzasztó börtönfalakat döntet ha colni tudjon degenerált cárok örökbehagyott kimerésjájérei, mi meg ezt nem tudjuk e hinni, hogy ez a nép azért c ináta volna a forradalmat, hogy o thori zsarnokainak igája helyett idegen népek igáját vegye magára.

Meg kellett értenünk, hogy ez az a pszichológiai pillanat, mikor a kiengesztelődés szavával kell fordulni az ellenség felé. Gyönyörű szavakat talált erre a magyar ellenzék. Országunknak és a monarchiának nem az orosz nép, hanem az orosz abszolutizmus üzent hadat. Az alkotmányos szabadságért harcoló magyar nép fegyvereit sohse fogja fölhasználni arra, hogy Oroszországban az önkényuralom helyreállítsassék.

Lehet, hogy Oroszországban éppen csak erre az üzenetre vártak. Ma már kétségtelen, hogy ott békét akar a munkásközösség, de állásfoglalását mesterségesen azokkal a hazug hírekkel hátráltatták, hogy a központi hatalmak a cári hatalom visszaállítására végett hatalmas seregeket küldenek az orosz frontra. Most megfughatják, hogy az angolok megint hazudtak. Az orosz

népnek, ha befejezi a háborút, keservesen kiküzdött szabadságát mi magyarok is garantáljuk.

Ünnepélyes történelmi órát élt ma a magyar parlament, mikor az ellenzék erre vonatkozó indítványát a Ház elé terjesztette. A miniszterelnök távollétében Tuleszky János pénzügyminiszter szólalt fel. Kijelentette, hogy az indítványhoz a magyar kormány nevében hozzájárul. Ezutánja pártvezérek beszéltek. Miadegyik talált méltó szavakat a komoly pillanathoz. A legszebbet Apenyi Albert gróf, aki kijelentette, hogy a magyar nép semmilyen más népnek a szabadsága ellen nem harcol. A szabad orosz néppel békét öhajtunk, nem ellenségeskedést.

NAPI HIREK

— A cukor árának felemlése. Az 1916. évi november 18-án megjelent kormányrendelet cukorépré hadiprémiáját az eddig fennállott 150 koronáról az 1917 ik évben beszámítandó repamennyiségek után 450 koronára emelte. Ez áremeléssel kapcsolatban a kormány a fogyasztási cukor árát is emelte. Ugy értesülünk, hogy az erre vonatkozó rendelet a legközelebbi napokban meg fog jelenni és körülbelül 30 koronával emei a cukor jelenlegi árát. Sajnáljuk a fogyasztó közönségnek ezt az újabb megterhelését, de ha muszáj, elűri a közönség, csak elegendő cukor legyen, mert eddig nem volt, még a gyermekek és betegek is nélkülöztek.

— Hír az orosz fogságból. József Imre Bécsi utca 119. sz. lakos ki már hónapok óta semmi életjelt nem adott magáról ma Verbilki Serejevskából értesít felecséget Horváth Etelkát, hogy egészséges és jól ér i magát.

— Ki tud róla? Egy Kovács János nevű 1918 évi sorozásu 1887. évi születésű m. kir. 5 h. gy. e. pótt rslékos hadifogságból elbalt Szűdi Kovács János, Kovács Terés. Felhivatnak a hosszú tartozók, vagy akik nevezettet ismerték, hogy a katonai ügyosztálynál sürgősen jelentkezzenek.

— Vigyázzatok Makóiak. Makó város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy március 3-án kedden a makói asskasszparancsnokság eszdőrei a tehéjárás területén a kismombor felé eső oldalon éles löténnel esllővő gyakorlatot tart, mely területen és környékén való közlekedést és tartózkodást a közönség testi ép-sége érdekében hatilto.

Ertesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fog-sorok, szájpadiás nélből, aranyból, platinából

fogtömések

ezüst amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. Fogkövek eltávolítását, fogak fehérítését és hibás fogak átalakítását elvállalom. 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítanak arra, hogy ezen szaktudásomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam.

Teljes felelősséggel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Urutca, Böhm-féle ház, Makón

Lapkihordók felvételnek a kiadóhivatalban.

A város közelében

I kat. hold föld

kerestetik kukorica termése alá. Cim a kiadóhivatalban.

Ratkay Ferenc

tanácsja, hogy nála állandóan aranka mentes

heremagot

lehet kapni, egy kicsinyben, mint

egyben. Értékesséi lebel Váradi utcai vendéglőjében,

POOR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CREM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer: szepítő, ráj-folt, arc-, bőrvörösség és mindenféle bőrbetegségek ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma-crem 1 korona, Vilma-hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill, Hajfijító 1 K.

Ezen piperezerék több kiállításán érmeikkel lettek kitüntetve.

Disztemelkezési vállalat.

KISS KÁROLY

disztemelkezési vállalata.

Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végez. Ravatalozások pompás elrendezése! Érc és fakoporsó raktár!

Gyász esetekben tessék teljes bizalommal fenti céghez fordulni.

Pontos kiszolgálás.

Jó házból való

fiu tanulónak

felvétetik a

Makói Függet-

len Ujság

nyomdájában

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.